Enebakk kommune

Plan for helhetlig arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og Helseberedskap

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse 1
1 Innledning 3
1.1 Begrepsforklaring og forkortelser 4
1.2 Lovgrunnlag 4
1.3 Spesielt ift Lov om helsemessig og sosial beredskap (Helseberedskapsloven) 5
1.4 Mål og strategier for arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap 5
1.5 Distribusjon og offentliggjøring 7
2 Beredskapsorganisasjon 7
2.1 Kommunedirektørens fullmakter og myndighet 7
2.2 Ansvarsforhold og myndighet 8
2.3 Kompetansekrav 8
2.4 Økonomi 9
2.5 Kriseledelse 9
2.6 Samvirke 9
i Internt 9
ii Eksternt 10
2.7 Verktøy 11
3 Dokumentasjon 12
3.1 Beredskapsplan – hierarki 12
3.2 Overordnet beredskapsplan 12
i administrativ del 12
ii operative beredskapsplaner 12
3.3 Driftsnivåenes operative planer 12
3.4 Temaplaner 13
3.5 Informasjon/kommunikasjon 14
4 Systematisk beredskapsarbeid 14
4.1 Gjennomføring av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 14
4.2 Forbedringsarbeid; Beredskapsøvelser og læring etter hendelser 15
i Øvelsesplikt 15
ii Beskrivelse av ulike øvelsestyper 15
iii Evaluering og oppfølging etter hendelser og øvelser 16
4.3 Evaluering og læring 16

4.4 Revisjoner....16
i Revisjon av Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse....16
ii Revisjon av overordnet beredskapsplan....16
iii Revisjon av underliggende dokumenter og virksomhetenes beredskapsplaner....17
5 Opplæring samfunnssikkerhet og beredskap....17
i Kriseledelsen....17
ii Stab til kriseledelsen («Beredskapsgruppen») og ressursgrupper med særskilte oppgaver....17
iii Ledere....17
iv Ansatte....17
6 Vedlegg....18
Vedlegg 3....19
Vedlegg 4....21

1 Innledning

Dette dokumentet skal bidra til å sikre at kommunen jobber systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap på tvers av kommunalområdene i kommunen. På denne måten innfris krav i lov og forskrift.

Dokumentet inneholder mål, strategier og plan for oppfølging av arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Her beskrives beredskapsorganisasjonen, planverk, og dokumentasjon. I tillegg beskrives det systematiske beredskapsarbeidet som grunnlag for oppfølging, revidering og koordinering av beredskapsplaner, kriseorganisering og praktisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Planlegging og ressursutnyttelse i beredskapssituasjoner som berører Enebakk kommune skal ta utgangspunkt i prioriteringsrekkefølgen i beredskapsverdiene (i) liv og helse (ii) ytre miljø og (iii) økonomiske/materielle verdier.

Ved situasjoner med knapphet på ressurser skal prioriteringer baseres på kriterieriene:

- Alvorlighet: Tjenester som er nødvendige for å forebygge eller begrense alvorlig sykdom, skade eller død, skal gis høyest prioritet.
- Nytte: Tiltak som gir størst gevinst i forhold til beredskapsverdiene skal prioriteres.
- Ressurs: Tiltak som gir god effekt sett i forhold til ressursbruk, og som bidrar til best mulig samlet utnyttelse av tilgjengelige ressurser, skal prioriteres.

Enebakk kommunes beredskapsplaner er forankret i lovpålagte prinsipper, prioriteringer og metoder for krise- og beredskapsledelse. Planene følger de nasjonale beredskapsprinsippene
(1) likhetsprinsippet
(2) ansvarsprinsippet
(3) nærhetsprinsippet og
(4) samvirkeprinsippet

Beredskap i Enebakk kommune skal basere seg på proaktiv stabsmetodikk. Dette for å sikre en god analytisk tilnærming til de krevende utfordringene, situasjonene og tilstandene som kan berøre kommunen.
De proaktive prinsippene er:
(1) Sikker usikkerhets-prinsippet, som omhandler å mobilisere eller iverksette tiltak dersom man er usikker.
(2) Moderat overreaksjons-prinsippet, som omhandler å mobilisere en overkapasitet av ressurser for håndteringen i tidlig fase.
(3) Førsteinformasjons-prinsippet, som omhandler at Enebakk kommune alltid bør forsøke å være først ute med informasjon til media og interessenter. Enebakk kommune benytter proaktiv stabsmetodikk som metode i håndteringen av beredskapssituasjoner på alle nivåer i beredskapsorganisasjonen.

1.1 Begrepsforklaring og forkortelser

Begrep	Forkortes til	Forklaring/definisjon
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	Helhetlig ROS	Helhetlig ROS er et strategisk virkemiddel for å få et samlet grep om kommunens ansvar og roller innen samfunnssikkerhet og beredskap.
Enebakk kommune	EK	
Kommunedirektørens ledergruppe	KLG	
Samfunnssikkerhet		Samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner og setter liv og helse i fare. Slike hendelser kan være utløst av naturen, være et utslag av tekniske eller menneskelige feil eller bevisste handlinger. (Meld.st.10, 2016-2017)
Beredskap		Planlegging og forberedelser av tiltak for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på best mulig måte
Krise		En hendelse som har potensial til å true samfunnssikkerheten eller andre viktige verdier og som virksomhetene som har ansvaret for dette ikke greier å håndtere på vanlig måte

1.2 Lovgrunnlag

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (Sivilbeskyttelsesloven)
  - Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Lov om helsemessig og sosial beredskap (Helseberedskapsloven)
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

Kommunen har en beredskapsplikt med hjemmel i sivilbeskyttelsesloven. Forskrift om kommunal beredskapsplikt beskriver krav til helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. Kommunens Helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (helhetlig ROS) skal være en del av grunnlaget i kommunens utarbeidelse av planer, herunder planstrategi, kommuneplan og arealplaner. Det vises til utfyllende lovgrunnlag i vedlegg 3.

1.3 Spesielt ift Lov om helsemessig og sosial beredskap (Helseberedskapsloven)

Lov om helsemessig og sosial beredskap (Helseberedskapsloven), § 2-2 Planlegging og krav til beredskapsforberedelser og beredskapsarbeid, plikter kommunen å utarbeide en beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenester eller sosialtjenester de skal sørge for et tilbud av eller er ansvarlige for.

Verdien liv og helse prioriteres alltid først – både ift planlegging og i hendelseshåndtering. Hendelser som knytter seg til de tre beredskapsverdiene vil ivaretas i en eller flere av beredskapsplanene i Enebakk kommune. Helseberedskap inngår i det helhetlige beredskapssystemet til kommunen.

Det er viktig å huske på at planlegging og ivaretagelse av hendelser som knytter seg til håndtering av liv og helse ivaretas ikke bare innenfor kommunalområde Helse og mestring (HOM). Planverket til øvrige kommunalområder i kommunen er avgjørende for håndtering av hendelser der liv og helse berøres. For eksempel vil håndtering av hendelser knyttet til vann, avløp, EPS, naturhendelser, akuttforurensning og større eller mindre ulykker i stor grad håndteres av kommunalområde Miljø og samfunn og ivaretas av planverket her.

Denne planen og øvrige beredskapsplaner i Enebakk kommune dekker derfor sammen kravene knyttet til Helseberedskapsplan og Lov om helsemessig og sosial beredskap (Helseberedskapsloven).

Ansvarsområdene til kommunen innenfor dette området fremgår nærmere i Nasjonal helseberedskapsplan - regjeringen.no

1.4 Mål og strategier for arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Mål fra kommuneplanens samfunnsdel:
God beredskap og systematisk arbeid skal sikre trygghet for befolkningen. Enebakk skal evne å tilpasse seg samfunnsendringer og være godt forberedt på krisesituasjoner.

- Kommunens samlede beredskapstiltak oppfyller myndighetskrav, baseres på risiko- og sårbarhetsanalyser og er tilrettelagt for effektivt å samvirke med samfunnets øvrige beredskap i fredstid og krig.
- Beslutninger tas på grunnlag av beste tilgjengelige kunnskap om hendelser, skadepotensial og kommunens samlede kompetanse, for å sikre effektiv og trygg gjennomføring av tiltak.
- Beredskapstiltak som iverksettes, velges ut fra et behov for størst mulig skade- og risikoreduksjon for mennesker, miljø og samfunnsverdier og skal bygge på føre-var-prinsippet.

Hovedmål:
Enebakk kommune skal ha nødvendig beredskap mot kriser og uønskede hendelser for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet, slik at liv og helse, miljø, materielle verdier og kommunens omdømme vernes.

Delmål:

- Kommunens beredskapsplaner sikrer tiltak for å forebygge uønskede hendelser, at kommunen er forberedt på å håndtere kriser ved at skadeomfanget begrenses og krisen bringes til opphør, at et best mulig ordinært tjenestetilbud opprettholdes, og at tiltak for å normalisere situasjonen iverksettes.

- Med kunnskap gjennom opplæring, kursing, øvelser, informasjon, møter mv istandsette hele organisasjonen til å ta ansvar og utvikle handlingsevne til å håndtere kritiske hendelser.

- Beredskapen skal oppfylle myndighetskrav, baseres på risiko- og sårbarhetsanalyser og være tilrettelagt for effektivt å samvirke med samfunnets øvrige beredskap i fredstid og krig.

- Sikrer at kriseledelsen og andre beredskapsaktører i kommunen er best mulig forberedt på å håndtere uønskede hendelser.

- Beslutninger tas på grunnlag av beste tilgjengelige kunnskap om hendelsen, dens skadepotensial og kommunens samlede kompetanse, slik at effektiv og trygg gjennomføring av tiltak sikres.

- Beredskapstiltak som iverksettes, velges ut fra et behov for størst mulig skade- og risikoreduksjon for mennesker, miljø og samfunnsverdier og skal bygge på føre-var prinsippet.

- Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved avgjørelser og handlinger som berører barn.

- Sikre at de med delegert ansvar/ er kjent med sine ansvarsområder, og at alle ansatte er kjent med prinsipper for beredskap og sitt ansvar som ansatt

Dette vil vi oppnå ved at beredskapsarbeidet bærer preg av;

- Høyt fokus på samfunnssikkerhet og beredskap i hele organisasjonen.
- Bred deltakelse i gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser slik at risiko og sårbarheter avdekkes.
- Bruke alle tilgjengelige data, ROS-analyser og egne og andres erfaringer for å utvikle gode beredskapsplaner.
- Systematisk opplæring for alle som har en rolle i beredskapsplanlegging og krisehåndtering for å sikre at alle er godt kjent med ansvar og rolle.
- Jevnlig gjennomføring av øvelser slik at sårbarheter og læringspunkter avdekkes, og at alle er kjent med beredskapsplanene.

1.5 Distribusjon og offentliggjøring

Revisjonsoversikt

Dato:	Utarbeidet /revidert:	Godkjent av:
27.06.2024	Beredskapskoordinator/kommuneoverlege	Kommunedirektør
27.01.2026	Beredskapskoordinator/kommuneoverlege	Kommunedirektør
08.09.2026	Beredskapskoordinator/kommuneoverlege	Kommunedirektør

Dette dokumentet skal ligge tilgjengelig elektronisk på intranettet til Enebakk kommune/Compilo, slik at den er lett tilgjengelig for kommunens ansatte. Den skal også offentliggjøres på Enebakk kommunes hjemmesider.

Alle operative beredskapsplaner i Enebakk kommune skal i utgangspunktet være merket «unntatt offentlighet» etter Offentlighetsloven §§ 14, 21 og 24 og være tilgjengelig i Enebakk kommune sitt kvalitetssystem Compilo.

Eventuelt offentlig innsyn av hele eller deler av de operative beredskapsplanene skal besluttes av den kommunalsjef som har ansvar for planen. I vurderingen av om hele eller deler av offentlig innsyn i en operativ beredskapsplan, skal beredskapskoordinator gis mulighet til å uttale seg før offentlig innsyn. Det skal vurderes om hensynet til helt eller delvis offentlig innsyn veier tyngre enn behovet for unntak (ref. offentlighetsloven §11).

2 Beredskapsorganisasjon

2.1 Kommunedirektørens fullmakter og myndighet

I krisesituasjoner har kommunedirektør følgende fullmakter. I kommunedirektørens fravær delegeres fullmakten videre til stedfortredende kommunedirektør.

- Omdisponere kommunalt personell og maskiner/redskaper til påtrengende hjelpetiltak, og utføring av andre nødvendige oppgaver som situasjonen krever.
- Stanse midlertidig enkelte av kommunens virksomheter hvor dette er nødvendig for å omdirigere ressurser til redningstjeneste med videre.
- Pålegge overtids- og ekstraarbeid.
- Utøve nødvendig kommunal myndighet som situasjonen krever.
- Disponere inntil 2 millioner kroner til nødvendig hjelp til kriserammede til forpleining med videre, skadebegrensning og nødvendige sikringstiltak for å verne liv, verdier og miljø, hjelp ved akutt behov for opprydding og utbedring av materielle skader og funksjonsforstyrrelser.

Rammebeløpet kan overskrides ved påtrengende behov, når bevilgende folkevalgte organ ikke kan sammenkalles. Oversikt over forbruk av midler etter ovenstående skal så snart som mulig forelegges formannskapet til godkjenning.

2.2 Ansvarsforhold og myndighet

Enebakk kommune har strukturert sin overordnede beredskapsorganisasjon for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser, situasjoner og tilstander.

Beredskapsorganisasjonen i Enebakk kommune skal være funksjonsavhengig og ikke personavhengig. Det vil si at den skal bestå av funksjoner som alltid er bemannet og tilgjengelig. Dette krever forsvarlig opplæring av alle personer som skal bekle de ulike funksjonene.

Iht til de fire prinsippene for krise- og beredskapsledelse (jf pkt 1), skal organisasjonen Enebakk kommune iht likhetsprinsippet være lik under krise- og beredskap som i normalsituasjon. Det innebærer iht ansvarsprinsippet at det kommunalområdet som «eier» krisen også er ansvarlig for krisehåndtering, samt at iht nærhetsprinsippet skal kriser løses med den funksjonen som også i det daglige vil ha det nærmeste ansvaret for håndtering.

I forhold til samvirkeprinsippet skal organisasjonen i størst mulig grad samarbeide på tvers og yte hjelp for å løse hendelsen/krisen så effektivt som mulig. Avhengig av hendelsens størrelse vil det være aktuelt å sette kriseledelse. Da vil eventuelt kommunedirektøren ta beslutning om hvilke daglige oppgaver og gjøremål som skal legges til side for å prioritere håndtering av krisen/hendelsen.

Kommunens operative plan for krisehåndtering; *Plan for kommunal kriseledelse* angir nærmere beskrivelse av konkrete oppgaver, ansvar og myndighet i organisasjonen ved krisehåndtering. Dette er kriseledelsens plan som bl.a. gir beskrivelse av arbeidsmetodikk gjennom rolle- og tiltakskort. Samt oversikt over varslings- og kontaktlister.

2.3 Kompetansekrav

Beredskapsplaner dokumenterer hvordan beredskapen er organisert og samordnet, og hvordan beredskapssituasjoner er forventet håndtert. Planene gir ikke organisasjonen reell beredskapsevne. For å gi kommunen reell beredskapsevne, kreves det at personene som innehar de funksjonene som beskrives i planverket er med på øvelser og opplæring, og har innlært og oppøvd tilfredsstillende ferdigheter i sin funksjon.

Alle kommunalområdene har medlemmer i Beredskapsgruppen i kommunen, som Beredskapskoordinator er ansvarlig for å drive.

Aktuelle deltagere i Beredskapsgruppen i tillegg til andre nøkkelpersoner, blir innkalt til møter for oppdatering, status og læring. Beredskapsgruppen skal også delta i øvelser og opplæring. Dette gjelder månedlige øvelser i regi av Statsforvalter, Rayvn-treninger (krisehåndteringssystem), lokale og/eller regionale øvelser av ulik karakter og skala.

2.4 Økonomi

Økonomiske rammer for beredskapsarbeidet utarbeides årlig. Grunnlaget for de økonomiske rammene er ift behov knyttet til

- Kurs, kompetanse og opplæring
- service og vedlikehold av beredskapsressurser (aggregater, EPS-utstyr mv)
- anskaffelse av utstyr, beredskapslager
- større anskaffelser ift investeringsregnskapet

2.5 Kriseledelse

I tråd med ansvarsprinsippet består kommunens Kriseledelsen av;

- Ordfører (varaordfører)
- Kommunedirektør (kriseleder)
- Kommunalsjef Miljø og samfunn (MOS)
- Kommunalsjef Helse og mestring (HOM)
- Kommunalsjef Kultur- oppvekst og skole (KOS)

Videre inngår etter behov følgende støttefunksjoner i kriseledelsen;

- Beredskapskoordinator
- Kommuneoverlege
- Kommunikasjons-/informasjonsansvarlig
- Ansvarlig for drift EPS og ressurser

Alle kommunalsjefer og støttefunksjoner i kriseledelsen har stedfortredere. I tillegg kan kommunens kriseledelse bli supplert med ytterligere ressurspersoner/liaisoner inkludert eventuelle representanter fra frivillige lag/organisasjoner. Møter i kommunens kriseledelse ledes av kommunedirektøren, alternativt den kommunedirektøren utpeker.

2.6 Samvirke

i Internt

Under krisehåndtering vil kriseledelsen bli supplert med ressurspersoner fra kommunalområdene avhengig av hvilken krise som oppstår. Dette vil i mange tilfeller være kommunalområdenes representanter i Beredskapsgruppen. Hensikten med gruppen er at kommunen alltid skal ha skal tilgjengelig ressurs- og stabsfunksjoner fra de ulike kommunalområdene, samt bidra kriseledelsen med loggføring, oppgaver innen kommunikasjon og informasjon, forpleining, avløsning, rullering mv.

Gruppen består av opptil 16-20 personer, og møtes ca 4-5 ganger i året. Under samlingene tas det opp aktuelle forhold knyttet til beredskap og sikkerhet. Det gjennomgås status i kommunalområdene, herunder arbeide med planer og forberedelse til øvelser. Videre legges det opp til opplæring og oppdatering, samt øvelser i krisehåndteringssystemet Rayvn, nødnett-kommunikasjon mv. I møtene gis fast informasjon og status fra beredskapskoordinator, som også leder møtene.

For varsling av hendelser til kommunen vil kommunens døgnbemannede vaktordninger – Byggvakt og Avløpsvakt – kunne benyttes da de er lett tilgjengelige på kommunens hjemmesider.

Hendelser blir også varslet til leder av kommunens Psykososiale kriseteam – initiert av nødetatene.

ii Eksternt

Kommunalt Beredskapsråd

Enebakk kommune har etablert Kommunalt Beredskapsråd som møtes én til to ganger i året. Rådets overordnede mål er å være et frivillig tiltak for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i Enebakk kommune. En viktig oppgave for rådet vil være å legge til rette for utvikling av en samordnet praksis i kommunen. Beredskapsrådet er videre et forum der alle som jobber med beredskap kan møtes for gjensidig orientering om beredskapsarbeid. Rådet er ment å fungere som kommunens eksterne samarbeidsorgan i beredskapsarbeidet, og være et organ for gjensidig informasjonsutveksling og beredskapsarbeid, samt ved uønskede hendelser å kunne være et verktøy for koordinering av kommunens og eksterne aktørers tiltak der dette er naturlig. Rådet vil også være de medlemmenes og private aktørenes påvirkning inn i utarbeidelsen av kommunens ROS. Dette gir bedre grunnlag for å inkludere hvordan uønskede hendelser kan skape følgehendelser i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse.

Ordfører leder Beredskapsrådet og kommunens beredskapsleder er sekretær. Videre deltar Kommunalsjefer for hhv. Helse, Kultur, oppvekst og skole, og Miljø og samfunn (Teknisk område), kommunens psykososiale kriseteam, kommuneoverlege, Follo Brannvesen, Røde Kors Enebakk, Politiet v/Politikontakt/liason, Vannverkene, Kirken Enebakk, Sivilforsvaret, HV02, Norgesnett, Ekom (Telia), Statsforvalteren.

Follo Medisinske Senter (FMS) – Helseberedskap akuttmedisinske tjenester

Helseberedskapsplanen (ferdig våren 2024) mellom FMS, og Follo-kommunene Enebakk, Frogn, Nordre Follo og Ås beskriver roller, oppgaver og ansvar i en beredskapshevende situasjon eller tilstand av kort eller lang varighet som berører en eller flere av samarbeidskommunene og/eller en eller flere av kommunenes kriseledelse.

Samvirkefunksjon i Krisehåndteringssystemet Rayvn

Rayvn som ble tatt i bruk i august 2023, har samvirkefunksjon til bruk for utveksling av informasjon og samarbeid med aktuelle aktører ifm øvelser eller ved hendelser der det er behov. P.t er Enebakk knyttet opp i samvirkefunksjon med kommunene Frogn, Lørenskog, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås. Samt Sivilforsvaret, Statsforvalteren, HV02 og Prehospital klinikk Oslo Universitetssykehus.

Beredskapsnettverk Follo

Kommunene i Follo; Enebakk, Frogn, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås har et etablert beredskapsnettverk der beredskapslederne i kommunene jevnlig møtes. Tematikk i nettverket er status og oppdateringer innen beredskapsområdet. Videre samarbeides det med øvelser, bistand, kunnskapsdeling og deltagelse i samlinger. Det arbeides p.t. med en gjensidig samarbeidsavtale mellom kommunene.

Miljørisikoanalyser

Kommunen er iht forurensningsloven § 43, forpliktet til å sikre etablering av effektiv, god og enhetlig kommunal beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning som ikke er dekket av privat beredskap. Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning (IUA) for Indre Oslofjord (IO), som Enebakk hører inn under, er en del av den offentlige beredskapen mot akutt forurensing på sjø og land.

Forurensningsloven gir hjemmel for at overordnet myndighet kan pålegge kommunene å samarbeide om beredskap mot akuttforurensning. Enebakk kommune har utarbeidet egen miljørisikoanalyse som inngår i den interkommunale beredskapsplanen mot akuttforurensning i IUA-IO.

2.7 Verktøy

Rayvn

Kommunen bruker (fra august 2023) krisehåndteringssystemet Rayvn. Dette er et web-basert system som overtok etter CIM-systemet (Crisis Incident Managment). Rayvn er kriseledelsens system ved håndtering av hendelser når det er satt kriseledelse, eller for loggføring av andre hendelser.

Kommunens overordnede beredskapsplan som har oversikt over varslingslister og beredskapstelefoner, er registrert i krisehåndteringssystemet Rayvn med oversikt over kommunens brukere, kontakter og kontaktlister, samt kontakter for lag som er satt opp i systemet i tilknytning til ulike ansvarsområder og hendelser. Disse oversiktene er også utgangspunkt for Rayvns Loggføringsmodul med varslingsfunksjon (på telefon, sms, talemelding og epost)

Krisehåndteringssystemet har hendelsesbeskrivelser samt kriseledelsens tiltakskort, loggmaler og oppgavebeskrivelser. I tillegg er det i systemet lagt opp til egne rapport- og møtemaler. Krisehåndteringssystemet må brukes og øves slik at det i størst mulig grad kan bidra til to viktige forhold i krisehåndtering; felles situasjonsforståelse og god kommunikasjon.

Kommunens plan for evakuerings- og pårørendesenter (EPS) ligger i Rayvns modul for oppsatte lag med spesifikt ansvar for håndtering av EPS, samt at Rayvns modul for Ressurser har oversikt over tilgjengelige ressurser og hvor disse til enhver tid er mht behov. Eksterne og interne ressurser (materiell- og personellressurser som skal anvendes ved ulike hendelser) er registrert i krisehåndteringssystemet Rayvn med oversikt over hvor de befinner seg, og tilgjengelighet.

Mottakere av informasjon, og kontakter ved samarbeid (interne og eksterne) under kriser er registrert i systemet. Videre har systemet rapport- og meldingsmaler som utgangspunkt for loggføring og registrering for videre informasjonsbehandling. Samvirkefunksjon (som nevnt i pkt 2.6 ii) er utgangspunkt for kommunikasjon og informasjon med Statsforvalter, kommuner og offentlige og private organisasjoner.

Befolkningsinformasjon og -varsling

Kommunen har beredskapsinformasjon på sine hjemmesider som er informasjon om

- Kommunens beredskapsarbeid
- Varslingsrutiner (befolkningsvarsling på sms), og evakuering
- Egenberedskap
- Råd til personer med nedsatt funksjonsevne
- Jodtabletter
- Tilfluktsrom
- Vakttelefoner

3 Dokumentasjon

3.1 Beredskapsplan – hierarki

Overordnet beredskapsplan for Enebakk kommune består av en administrativ del; Plan for helhetlig arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap (denne planen), som er et offentlig dokument. Og en operativ del, som består av fem deler. Den operative planen er et eget dokument som holdes adskilt fra den administrative delen, og er unntatt offentlighet. I tillegg har kommunen beredskapsplaner på område-/driftsnivå, samt temaspesifikke beredskapsplaner.

3.2 Overordnet beredskapsplan

i administrativ del

Plan for helhetlig arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap (denne planen)
(Ansvarlig: Beredskapskoordinator og Kommuneoverlege)

ii operative beredskapsplaner

Helhetlig (overordnet) ROS Enebakk kommune
(Ansvarlig: Beredskapskoordinator)
– HROS er grunnlag for alle underliggende operative planer

Overordnet beredskapsplan
(Ansvarlig: Beredskapskoordinator)
Iht lov om Kommunal beredskapsplikt (sivilbeskyttelsesloven) er det med utgangspunkt i Enebakk kommunes Risiko- og sårbarhetsanalyse (vedtatt i KST juni 2021) utarbeidet overordnet beredskapsplan for Enebakk kommune. Planen består av fem deler;

1. Varslingsliste beredskapstelefoner
2. Plan for kommunal kriseledelse
3. Plan for Evakuering- og pårørende senter (EPS)
4. Ressurser
5. Kommunikasjonsplan

Kontinuitetsplan – overføring av ressurser/prioriteringer/kapasitet for opprettholdelse av samfunnskritiske oppgaver mv. fremgår av overordnet beredskapsplans tiltakskort 7. Planens operative del ivaretas av alle kommunalområdenes planer. Denne skal utarbeides/revideres.

3.3 Driftsnivåenes operative planer

Kommunalområde Helse og Mestring, HOM;
(Ansvarlig: HOM)
Beredskapsplan 2023 HOS (Overordnet plan for HOM)
Beredskapsplan for NAV – Beredskapskort NAV Enebakk
Boligene – tilrettelagte tjenester
Beredskapsplan for Psykisk helse og rus
Rutine ved strømbrudd ute i kommunen
Psykososialt kriseteam
Strategiplan hjemmetjenesten

Kommunalområde Kultur, oppvekst og skole, KOS
(Ansvarlig: KOS)
Beredskapsplan for kultur- og oppvekstavdelingen (Overordnet plan for KOS)
Kontaktskjema Barnehager
Kontaktskjema Skole

Kommunalområde Miljø og samfunn, MOS
(Ansvarlig: MOS)
Beredskapsplan TES 2022 (Overordnet plan for MOS)
Beredskapsplan Vann og Avløp
Beredskapsplan Skog
Beredskapsplan Jordbruk
Prosedyre ved rovdyrangrep
Meldekort kritiske telefonnumre
Telefonliste beredskap
Miljørisikoanalyse (sendt til IUA)

Stab/Administrasjon
(Ansvarlig: HR/Digitalisering, IKT/Økonomi/Arkiv/Kommunikasjon)
Beredskapsplan Kommunikasjon, Dokumentasjon, Personal
Tiltakskort – varsling og kontakter ved krise
Beredskapsplan ved streik
IKT Beredskapsplan
Tiltakskort IKT Tilsiktede hendelser

3.4 Temaplaner

Pandemiplan **– (Ansvarlig: HOM/Kommuneoverlege)**
Smittevernplan **– (Ansvarlig: HOM/Kommuneoverlege)**
Atomberedskapsplan **– skal revideres (Ansvarlig: Kommuneoverlege/Beredskapskoordinator)**

- Instruks ved radioaktivt nedfall
- Rutine for utdeling av jodtabletter

Beredskapsplan Røde Kors **(Ansvarlig: Røde Kors/Beredskapskoordinator)**
Kontaktliste hos Statsforvalteren **(Ansvarlig: Statsforvalter/Beredskapskoordinator)**
Prosedyre Varsling og bruk av beredskapskommunikasjon ved ekomutfall Østlandet (Statsforvalteren)
(Ansvarlig: Statsforvalter/Beredskapskoordinator)

Merknad:
De tre delplanene under overordnet beredskapsplan;
-Plan for Evakuering- og pårørende senter (EPS)
-Ressurser
-Kommunikasjonsplan
kan ses på som tema-, eventuelt kommunalområdeplan da Plan for EPS og Ressurser i hovedsak sorterer under kommunalområde MOS, samt at Kommunikasjonsplan ligger under Stab.

3.5 Informasjon/kommunikasjon

Kommunen har egen kommunikasjonsstrategi som ivaretar arbeidet med krisekommunikasjon.

4 Systematisk beredskapsarbeid

4.1 Gjennomføring av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Helhetlig ROS er hjemlet i forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2. Det er en prosess som krever tydelig organisering av arbeidet. Det er viktig med god forankring, og det er hensiktsmessig å organisere arbeidet som et prosjekt for å sikre forankring. For å sikre at sårbarheter avdekkes i analysen, er det avgjørende at det er bred medvirkning i prosjektet. Det skal innhentes opplysninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Analysen skal omfatte både eksisterende og fremtidige sårbarheter. I alle risiko- og konsekvensanalyser knyttet til naturhendelser skal det tas hensyn til klimaendringer med et påslag på 40%.

Den helhetlige ROS-analysen skal legges til grunn i kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Samtidig skal den ses i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel, og ved utarbeiding av planer etter plan- og bygningsloven.

I arbeidet med Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen legges til grunn veileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Prosessen har følgende milepæler.

Nummer	Milepæl	Kriterier for oppnådd milepæl
1	Forankring og organisering av analysen	Ferdig utarbeidet milepælsplan, aktivitetsplaner og ansvarskart
2	Nedsette arbeidsgruppe	Gjennomføre møter med representanter fra Beredskapsgruppen i kommunen og Beredskapsrådet
3	Planlegging og forarbeid	Innhenting av informasjon og beskrivelse av kommunen
4	Gjennomføring av helhetlig ROS	Identifisering av uønskede hendelser Risiko- og sårbarhetsvurdering Fremstilling av risiko- og sårbarhetsbildet Forslag til oppfølging
5	Utarbeide rapport og tiltaksplan	Utarbeide dokumentet Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og tiltaksplan
6	Politisk forankring	Fremlegge analysen for kommunestyret
7	Evaluering av prosessen	Evaluering er gjennomført

4.2 Forbedringsarbeid; Beredskapsøvelser og læring etter hendelser

i Øvelsesplikt

Øvelser er en god læringsmetode. I henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt §7, skal beredskapsplanen øves minimum hvert andre år. Statsforvalteren bistår kommunene med å arrangere øvelser hvert fjerde år. Det betyr at kommunen selv må arrangere øvelse minimum en gang i perioden. Tema for øvelser bør hentes fra scenarioene i Helhetlig ROS.

Målet med øvelser er å få prøvd ut beredskapsplanen, slik at den huskes og at svakheter og mangler avdekkes og forbedres. Det kan derfor være hensiktsmessig å ha mange, små avgrensede øvelser. Det er ønskelig å øve sammen med andre kommuner, virksomheter og aktører der det er hensiktsmessig for å øve på samvirke. (Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 7)

ii Beskrivelse av ulike øvelsestyper

Varslingsøvelser:
Kommunen får testet at varslingsrutiner fungerer som planlagt og mulighet til å avdekke forbedringspunkter. Øvelsen krever lite planlegging og er ikke ressurskrevende. Den er enkel å gjennomføre.

Diskusjonsøvelser:
Deltakere sitter rundt et bord og får presentert et scenario. De skal diskutere hvordan en slik hendelse bør håndteres. Øvelsen bidrar til å øke kunnskap om eget planverk og bevisstgjør deltakerne på utfordringer de kan møte. Øvelsen krever enkel planlegging og er ikke ressurskrevende. Den er enkel å gjennomføre.

Spilløvelser:
Kriseorganisasjonen øves. Deltakerne får tildelt problemstillinger og hendelser som skal håndteres fortløpende fra en spillstab. Det kommuniseres med andre og føres logg. Øver ansvars- og rolleforståelse, koordinering, krisekommunikasjon, informasjonsdeling og etablering av felles situasjonsbilde.

Spillstab består av personer som spiller ulike roller i øvelsen. Fylkesmannen leder spilløvelse for kommunene hvert fjerde år. Øvelsen krever en del planlegging, også fra kommunens side. Gjennomføring krever en spillstab.

Fullskalaøvelser:
I en fullskala øvelse øves både kriseledelse, stab og operativt nivå. Scenario etableres med skadested, markører og ulike aktører, interne og eksterne. Her øves både kriseledelse og praktisk gjennomføring av tiltak. Denne øvelsesmetoden gir mye erfaringslæring.

Både planlegging og gjennomføring er svært tid- og ressurskrevende. Øvelsen krever et stort antall involverte.

iii Evaluering og oppfølging etter hendelser og øvelser

Umiddelbart etter hendelser og øvelser bør det arrangeres en førsteinntrykkssamling. Det er viktig at de som har deltatt på hendelsen/øvelsen, deltar her.

Det bør legges opp til en diskusjon som er dynamisk, ærlig og profesjonell. Hensikten er at de deltakende aktørene selv får identifisere hvordan man kan videreføre det som gikk bra og gi anbefalinger om hvordan man kan forbedre det som ikke gikk like bra. Evalueringsrapporten fra evalueringen danner grunnlag for utarbeidelse av tiltaksliste basert på de identifiserte læringspunktene fra øvelsen.

4.3 Evaluering og læring

Kontinuerlig utvikling av planer knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap, samt at beredskapsaktører er trygge på håndtering av hendelser, avhenger av at det legges til rette for en åpen læringskultur i kommunen. Sårbarheter og forbedringsområder avdekkes gjennom evalueringer og kritisk gjennomgang av planer og håndtering av uønskede hendelser.

For å sikre at læringspunkter avdekkes etter øvelser og hendelser, benyttes DSBs mal for gjennomføring av evaluering. Avdekkede læringspunkter danner grunnlag for revisjon av beredskapsplaner.

4.4 Revisjoner

i Revisjon av Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Helhetlig ROS skal gjennomgås årlig. Egne eller andres hendelser, resultat av øvelser, eventuelle nye føringer, rapport fra tilsyn og endringer i risikobildet skal danne grunnlag for årlig revisjon. Det skal foretas en gjennomgang av analysen for å avdekke om det er behov for justeringer eller analyse av nye scenarier.

Kommunens planer for beredskap og krisehåndtering baseres på risiko- og sårbarhetsanalyser. Helhetlig ROS skal foretas minimum én gang per valgperiode, neste gang i 2025. Mindre revisjoner av Helhetlig ROS skal foretas årlig ved behov. Revisjon av beredskapsplaner skal foretas årlig. Varslingslister oppdateres kontinuerlig og minimum to ganger årlig. Beredskapsråd gjennomføres minimum 1 gang pr år.

ii Revisjon av overordnet beredskapsplan

Kommunedirektøren er ansvarlig for beredskapsplanen. Beredskapskoordinator er ansvarlig for at planen revideres.

Når Helhetlig ROS er vedtatt av kommunestyret, skal det foretas en grundig revisjon av Overordnet beredskapsplan, basert på funn i Helhetlig ROS. Planen skal fremlegges for kommunestyret etter hovedrevisjon hvert fjerde år. Det skal foretas mindre revisjoner av Overordnet beredskapsplan årlig, og årene mellom hovedrevisjon skal planen fremlegges Kommunedirektørens ledergruppe for godkjenning.

Risikoreduserende tiltak som er identifisert i arbeidet med Helhetlig ROS, skal implementeres i beredskapsplanen og/eller i planer som omfatter området tiltaket tilhører.

iii Revisjon av underliggende dokumenter og virksomhetenes beredskapsplaner

Underliggende beredskapsplaner kan være temaplaner, som for eksempel Pandemiplan, eller beredskapsplaner for tjenesteområder i kommunen. Kravene til revisjon er de samme for alle beredskapsplaner i kommunen. Godkjenning av underliggende planer skjer i tråd med kommunens delegeringsreglement.

5 Opplæring samfunnssikkerhet og beredskap

Alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering skal ha tilstrekkelige kvalifikasjoner, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 7. Virksomhetsledere er ansvarlig for opplæring i egen virksomhet. Beredskapskoordinator gjennomfører opplæring til kriseledelsen, ledere og ressursgrupper i stab til kriseledelsen.

i Kriseledelsen

- Gjennomgang av beredskapsplaner, overordnet og underliggende med tiltak to ganger i året
- Gjennomgang av den enkeltes rolle i krisehåndtering
- Gjennomgang av roller og ressurser i organisasjonen
- Læring gjennom øvelser og evaluering av øvelser og hendelser

ii Stab til kriseledelsen («Beredskapsgruppen») og ressursgrupper med særskilte oppgaver

- Gjennomgang av beredskapsplan og tiltak to ganger i året
- Gjennomgang av den enkeltes rolle i krisehåndtering
- Gjennomgang av roller og ressurser i organisasjonen
- Læring gjennom øvelser og evaluering av øvelser og hendelser

iii Ledere

- Opplæring av nye ledere i kommunens beredskapsplikt og planverk ved tilsetting
- Gjennomgang av beredskapsplaner, overordnet og underliggende med tiltak årlig i virksomhetsledermøte og utvidet ledermøte
- Læring gjennom øvelser og evaluering av øvelser og hendelser i virksomhetene

iv Ansatte

Jevnlig informasjon til ansatte på intranettet og gjennom opplæring i bruk av kommunens kvalitetssystem Compilo, hvor planene tilgjengeliggjøres. Informasjonen omfatter minimum kommunens planer for beredskap, varsling og krisehåndtering og hvor disse finnes. Ledere i virksomhetene er ansvarlig for opplæring av ansatte i virksomhetens beredskap- og kriseplaner.

6 Vedlegg

Vedleggene

1. Årshjul beredskapsarbeid 2025, og
2. Handlingsplan for tiltak (påbegynt – ikke ferdig)

ligger i eget dokument og er u.off. §24,3

3. Rettslig grunnlag
4. Organisasjonskart

Vedlegg 3

Rettslig grunnlag

Følgende lover og forskrifter utgjør det sentrale rettslige grunnlaget for kommunens ansvar innen helse- og omsorgsberedskap:

- Lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)%
- Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap%
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)%
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)%
- Lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven)%
- Lov om sivil beskyttelse og beredskap (sivilbeskyttelsesloven)%
- Lov om helsepersonell mv. (helsepersonelloven)%
- Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)%
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)%
- Lov om digital sikkerhet (digitalsikkerhetsloven)%
- Lov om strålevern og bruk av stråling [strålevernloven]%
- Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven)%
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)%
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)%
- Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven)%
- Lov om dokumentasjon og arkiv (arkivloven)%
- Forskrift om kommunal beredskapsplikt%
- Forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktsordning, ambulansetjeneste og medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften)%
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten%
- Forskrift om fastlegeordning i kommunene (fastlegeforskriften)%
- Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten%
- Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting (kvalitetsforskriften)%
- Forskrift om varsling av og tiltak ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse mv. (IHR-forskriften) - Lovdata%

Videre bygger kommunens plan på nasjonale helseberedskapsplaner og faglige veiledere, herunder:

- Nasjonal helseberedskapsplan%
- Nasjonal veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer -xj%x~ wq1?Plan for kommunens psykososiale oppfølging .%
- Prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester - Helsedirektoratet%
- Helsedirektoratets veileder for kommuneoverlegefunksjonen%
- Helsedirektoratets veileder for legevakt og legevaktsentral%
- DSBs veileder for overordnet beredskapsplan%

- DSBs veileder i kontinuitetsplanlegging%
- DSBs veileder om kommunale informasjonspunkter%
- Helsetjenestens organisering på skadested - Nasjonal veileder%
- Masseskadetriage - Nasjonal veileder%zsijwwj{nxcts.%
- Nødnett i helsetjenesten - Helsedirektoratet%
- Pågående livstruende vold (PLIVO) - Helsedirektoratet%
- Helsetjenestens og politiets ansvar for personer med psykisk lidelse – oppgaver og samarbeid - Helsedirektoratet%
- Veileder om helse-og omsorgstjenester til innsatte i fengsel%

Vedlegg 4

Organisasjonskart Enebakk kommune

